

© Tandlæge Jakob Kihl 2012

Hvad er visdomstænder?

Tandlæge Jakob Kihl

Mennesket har fire visdomstænder, en i hver kæbe- halvdel. Visdomstænderne er de tænder, der ankommer sidst i kæben ud af de 32, mennesket normalt er udstyret med.

De hedder *visdoms*-tænder, fordi man for mange hundrede år siden troede, at mennesket var blevet vis eller klog, når de brød frem.

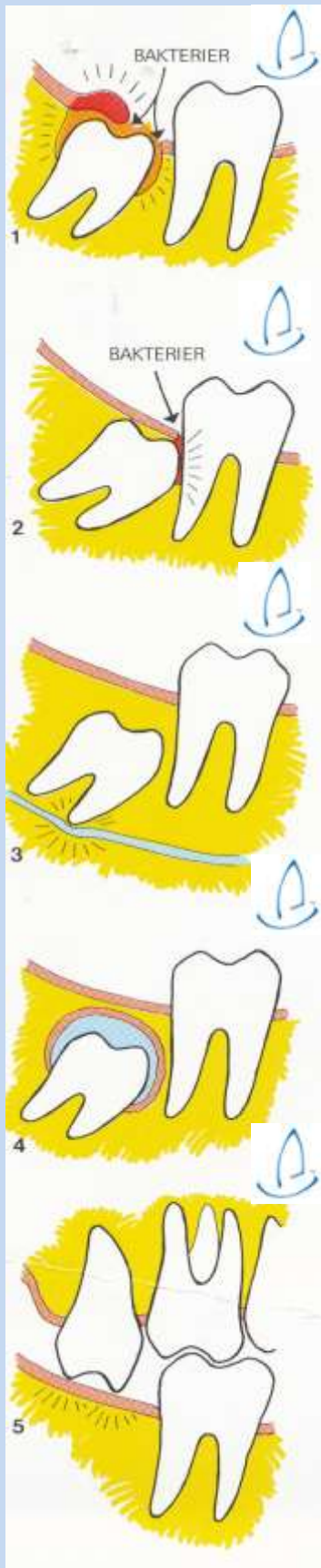
Det hyppigste problem med visdomstænderne er for lidt plads bagtil i tandrækken, således at de ikke kan bryde normalt frem. Dette kan give en infektion og andre problemer.

Jeg har skrevet lidt om dette nedenfor, men ellers er du velkommen til at spørge os, når du er til næste eftersyn på Ulrikkenborg Plads, eller du kan altid ringe til os på 45871309.

Årsagerne til, at visdomstænderne ikke kan bryde frem, er flere:

Vi er genetisk set kodet til at producere i alt 32 blivende tænder - med otte i hver kæbehalvdel. Igennem årtusinder er vores kæber blevet mindre, da vi ikke bruger dem så meget som i tidligere tider, hvor kosten var grov, og tænderne blev brugt som redskaber. Visdomstænder er egentlig et levn fra fortiden. Fra dengang hvor man virkelig havde brug for tænderne. Fra engang da kæberne var større med plads til, at visdomstænderne kunne komme frem og fungere som de andre tænder. Men da vores kæber er blevet mindre med tiden, er der ofte ikke plads til visdomstænderne. Det er derfor, der så tit er problemer med dem. Da visdomstænderne er de sidste, som bryder frem, normalt i 17-18 års alderen, har de andre tænder nu om dage beholdt pladsen. Tidligere var 6 års tanden nedbrudt og slidt væk, men med moderne tandpleje og nutidens kost er dette ikke tilfældet. Sommetider kan visdomstænderne bryde lidt igennem slimhinden, til andre tider bliver de liggende i kæbebenet, helt dækket af slimhinde og knogle.

Grunde til at visdomstænder skal fjernes kan være:

Infektion omkring kronen, hvor visdomstandens krone har forbindelse til mundhulen. Bakterier kan trænge ned omkring visdomstandens krone og give betændelse. Betændelsen viser sig ved smerte, rødmen, hævelse og problemer med at åbne munden helt.

Visdomstanden trykker på den bagerste kindtand. Herved beskadiges dennes fæste i knoglen.

Der kan ske beskadigelse af tanden foran, idet rodhinden kan ødelægges. Der kan komme caries i visdomstanden eller nabo-tanden, eller parodontitis omkring nabo-tanden.

Visdomstanden ligger omkring eller tæt på nerven og trykker på denne.

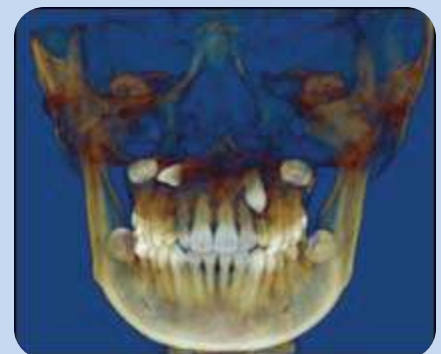
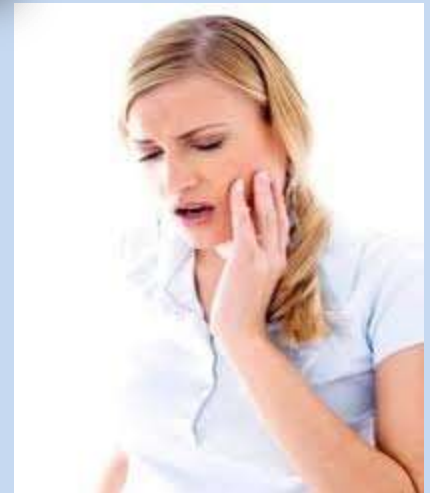
Der dannes en vandsæk (cyste) omkring visdomstandens krone.

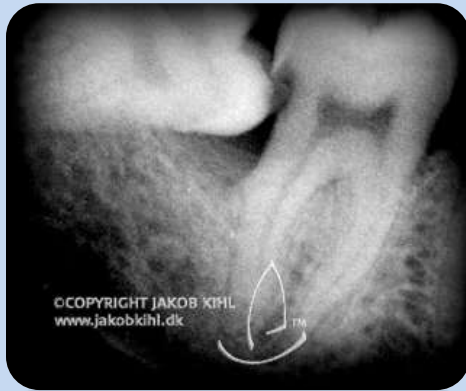
Hvis visdomstanden ikke fjernes, bliver vandsækken ved med at vokse.

Visdomstanden har ikke nogen modstående tand at bide sammen på. Derfor vokser den ud af kæben og bliver for lang.

Pladsmangel kan give skæve bidforhold, hvor tænderne står skævt på grund af presset.

Sjældent kan visdomstænderne være skyld i, at tænderne står skævt fortil i undermundens på grund af presset bagfra.

Visdomstænder skal generelt fjernes, hvis et af følgende problemer er til stede:

- Hvis visdomstanden er svær at holde ren, og der hyppigt ses betændelse og hævelse af tandkødet.
- Hvis der er hul i visdomstanden eller nabotanden.
- Hvis der er fordybet tandkødslomme mellem visdomstanden og nabotanden.
- Hvis visdomstanden ligger nede i kæben og skraber på nabotanden.
- Hvis der er en cyste omkring visdomstandens krone.

Solo børste

Hvad kan jeg som patient gøre ?

- ✓ Gå regelmæssigt til undersøgelse og få lavet kontrol af dine visdomstænder ; eventuelt med et røntgenbillede. Vi vejleder dig gerne.
- ✓ Hvis din visdomstand er brudt igennem tandkødet, rengør den med en solo tandbørste (foto). Dette modvirker at der går betændelse i tandkødet omkring en delvist frembrudt visdomstand.
- ✓ Hvis der alligevel opstår betændelse i tandkødet omkring en delvist frembrudt visdomstand, ringer du til os på Ulrikkenborg Plads, hvor vi kan rense og skylle.

Hvis betændelsen bliver ved med at komme igen, vil det være nødvendigt at fjerne visdomstanden. Visdomstænder skal typisk fjernes ved en operation.

Grunden til at det skal ske som en operation er, at det visdomstanden typisk ligger indlejret i knogle, som gør det umuligt at trække tanden ud. En operation vil ikke skade andre tænder og det omkringliggende væv. Med en operation er det vigtigt at undgå infektion på grund af bakterier. Vi overholder derfor på Ulrikkenborg Plads DS 2451-12, og du bliver omhyggeligt vejledt. Du skal også have det rart, så du kan ligge og høre musik imens. Operationen er helt smertefri.

Jeg har 25 års erfaring i at fjerne visdomstænder uden smerte og komplikationer. For at vi sammen skal lykkes med dette, er der erfaringsmæssigt nogle ting, som du skal overholde efter operationen, og som jeg har opsat nedenfor. Du er også altid velkommen til at ringe og spørge os på 45871309

Pris ved operation pr. 1. april 2012 (*eksklusiv røntgen*)

1848 kr.

Heraf betaler Den private Sygeforsikring "Danmark" Gr. I ca. 400 kr.

© Tandlæge Jakob Kihl

Efter operationer i mundhulen anbefales

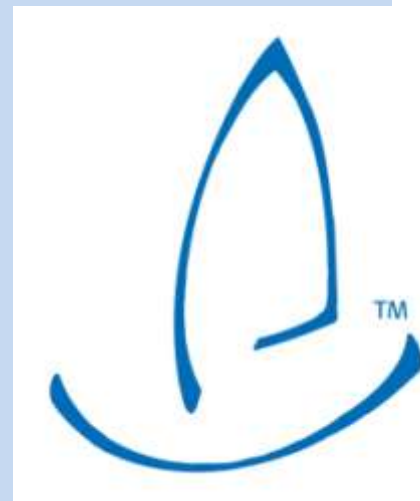
Såret bør lades helt i ro

Undgå at berøre det med fingre, lommetørklæde eller tandbørste. Undgå at pille og suge i det med tungen eller nysgerigt hive ud i kinden. Tag og hvil ud og slap af lige efter at du har været til operation hos os på Ulrikkenborg Plads. Undgå fitness, løb og krævende fysisk arbejde de næste dage. Du kan godt gå på arbejde, hvis du ikke er flyttemand, og blot skal sidde ved et skrivebord.

Mundskylning og mundhygiejne

Kraftig mundskylning bør undgås de første timer efter operationen, da såret ellers kan springe op og begynde at bløde. For at holde såret rent og tage den dårlige smag kan der med fordel mundskylles med **0,1 eller 0,2% klorhexidinopløsning, Corsodyl , eller Hextril**, som kan købes i håndkøb på apoteket. Det bør kun bruges morgen og aften, første gang samme aften som operations-dagen. Du skal skylle i ca. 1 minut med 10 ml (svt. en lille spiseskefuld) i en uges tid. *Klorhexidin* eller *Corsodyl* er meget effektive, men kan give sorte belægninger og medføre smagsforstyrrelser i brugstiden. *Hextril* er ligeså effektivt, er tilsat smag og giver ikke misfarvninger. Om du kan lide smagen, kan vi ikke vejlede dig i, men vi giver gerne smagsprøver. Bedste smag har *Hextril* og *Apotekerens Klorhexidin*, der dog kun er 0,1%.

Tandbørstning

Du må ikke børste tænder med tandpasta umiddelbart efter skylningen, da tandpasta kan ophæve virkningen af mundskylle midlet. Vent 3 timer efter skyl før du børster med tandpasta. Du må gerne børste tænderne, men ikke i selve operationsområdet. Undgå at røre i såret med tandbørsten eller tandtråd/stikker. Såret vil være helet i løbet af 3-4 dage, og kan derefter tåle forsigtig børstning med en blød børste, hvad der kun er en fordel for den endelige heling. Blødgør eventuelt din tandbørstes børstehår under varmt vand.

Mad

Spis derhjemme på normal vis inden operationen. Har du sukkersyge, skal du tage din insulin eller medicin på sædvanlig vis, og spise på normal facon. Efter operationen skal du **undgå varm mad og varme drikke** (f.eks. kaffe, te eller suppe). Du kan godt drikke kaffe, blot den er dampet af til lunken temperatur. Bedst er kold, halvflydende eller flydende kost de første døgn. Derefter kan du spise på normal vis, men undgå dog at tygge med den side, hvor du er blevet opereret. Skyl munden grundigt med lunkent vand, når du har spist.

Medicin

Tag evt. et par smertestillende tabletter 1 time før operationen, f.eks. **Paracetamol** eller **Ibuprofen (Ibumetin) 200 mg**, der kan fås i håndkøb. Du skal *ikke* tage tabletter, som indeholder acetylsalicylsyre, f.eks. *Albyl, Aspirin, Idotyl, Magnyl, Treo, Codyl, Kodimagnyl, Gelonida*, idet de medfører forøget risiko for efterblødning og hævelse. Det kan anbefales at tage 2 *Paracetamol* eller *Ibumetin* et par timer efter operationen, og derefter, før bedøvelsen er helt væk, igen 2 tabletter 6-7 timer efter operationen

Ispose

Det er en god idé at bruge *ispose* på operationsområdet 3 X 15 minutter på operationsdagen; specielt på en varm sommerdag. Vi udleverer en ispose til dig efter operationen.

Efterblødning

For at undgå efterblødning **frarådes fysisk aktivitet på operationsdagen**. Der vil altid komme lidt blod i munden det første døgn efter en operation. Det kan blandes med spyt og syne af mere end det er. Kommer der regulær blødning, er det bedste du kan gøre at bide kraftigt sammen på et stykke gaze over blødningsstedet (kompres). Hold trykket i 1/2 time og gentag behandlingen om nødvendigt. Du får en lille pose med steril kompres med i hånden, når du går fra Ulrikkenborg Plads.

Tobak

Rygning kan reducere cellernes iltoptagelse med op til 50% og dermed forringe sårhelingen. Den varme røg kan ligeledes forringe sårhelingen. ©Tandlæge Jakob Kihl ☎45871309

© Tandlæge Jakob Kihl, Ulrikkenborg Plads 11 stuen, 2800 Lyngby, ☎45871309

